

Bergsstaten

Bergsstaten ingår från och med den 1 januari 2009 i SGU som ett särskilt beslutsorgan. Bergsstaten leds av bergmästaren. Kontor finns i Luleå och Falun. Bergsstaten prövar ansökningar om tillstånd för undersökning och bearbetning av mineralfyndigheter enligt minerallagen (1991:45) samt utövar tillsyn över efterlevnaden av lagen. En viktig uppgift är också att ge information till företag, markägare, allmänhet, länsstyrelser och kommuner.

HANDLÄGGNINGSTIDER

Korta handläggningstider bidrar till en effektiv industri-verksamhet hos sökandena. Målet är att handläggningstiden för nya undersökningstillstånd ska vara längst tre månader och för ärenden om förlängd giltighetstid längst två månader. Målen har under flera år nåtts med god marginal (se tabell 3).

Tiden för ansökningar om bearbetningskoncessioner är nästan helt beroende av i vilken grad det behövs kompletteringar av utredningarna i ärendena, framför allt med avseende på beskrivningen av miljökonsekvenserna. Den totala ärendetiden i koncessionsärendena, från ansökningsdatum till beslutsdatum, har varit i medeltal 13 månader. Sedan alla nödvändiga uppgifter kommit in från sökanden och samrådet med länsstyrelsen avslutats har handläggningstiden hos Bergsstaten varit mindre än 7 veckor.

UNDERSÖKNINGSTILLSTÅND

Gruvbranschens snabba återhämtning efter lågkonjunkturen 2009 märks tydligt. Vid årsskiftet 2010–2011 var den sammanlagda arealen för gällande undersökningstillstånd drygt 200 km² större än för 2009–2010.

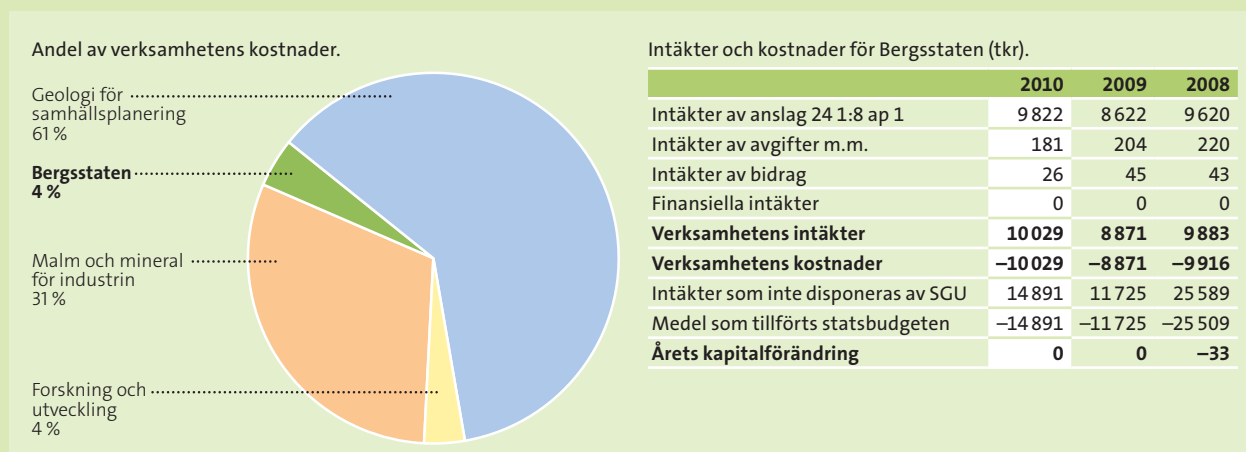
Under året har företagen, enligt ansökningarna, i första hand letat efter guld. Därefter kommer järn, koppar och zink. Dessutom finns ett ökat intresse för sällsynta jordartsmetaller. De nya tillstånden är koncentrerade till de tre malmregionerna i landet: Malmfälten i Norrbottens län, Skelleftefältet och gulmlinjen i Västerbottens län samt Bergslagen.

Antalet undersökningstillstånd vid årets slut (ansökningar och beslut om bifall m.m.) framgår av tabellerna 4 och 5.

BEARBETNINGSKONCESSIONER

Fyra bearbetningskoncessioner beviljades under året:

- I Storumans kommun, Västerbottens län, beviljades IGE Nordic AB bearbetningskoncessionen Rönnbäcken K nr 1 för nickel, kobolt, guld, silver, platina och palladium. I ansökan har beräknats att fyndigheten innehåller 54,9 miljoner ton.
- I Storumans kommun, Västerbottens län, beviljades IGE Nordic AB bearbetningskoncessionen Rönn-

bäcken K nr 2 för nickel, kobolt, guld, silver, platina och palladium. I ansökan har beräknats att fyndigheten innehåller 192,9 miljoner ton.

- I Pajala kommun, Norrbottens län, beviljades Northland Resources AB bearbetningskoncessionen Sahavaara K nr 1 för järn och koppar. I ansökan har beräknats att fyndigheten innehåller 114,2 miljoner ton.
- I Hudiksvalls kommun, Gävleborgs län, beviljades Svenska Vanadin AB bearbetningskoncessionen Brickagruvan K nr 1 för järn och vanadin. I ansökan har beräknats att fyndigheten innehåller 13,3 miljoner ton.

Beslut om bearbetningskoncession för Rönnbäcken K nr 1 och K nr 2 överklagades. Regeringen avlog överklagandena den 21 oktober 2010.

Beslut om bearbetningskoncession för Sahavaara K nr 1 är överklagat. Ärendet ligger hos regeringen för beslut.

Antalet gruvor med koncession i Sverige var vid årsskiftet 2010/2011 17 stycken varav 15 stycken är metallgruvor. Under 2010 har en ny gruva, Maurliden Östra K nr 1, tagits i drift.

Reglerna om mineralersättning till staten och markägarna, som trädde i kraft år 2005, är tillämpliga på sammanlagt 23 bearbetningskoncessioner. Inom tre av dessa pågår omfattande produktion. Inom två andra pågår förberedelse för malmproduktion. Mindre kvantiteter har brutits inom två av de övriga.

För den gruvbrytning som skedde under år 2009 beslutade bergmästaren om mineralersättningar i början av år 2010. De mineralersättningar som gruvföretagen hade att utbetala till staten och markägarna uppgick till sammanlagt 195 117 kronor.

Den mark som gruvorna använder för sin verksamhet omfattar 201 kvadratkilometer. Som jämförelse kan nämnas att torvkoncessionernas markområden i landet omfattar 271 kvadratkilometer.

Tabell 3. Tid för tillståndsgivning.*

	2010 dagar	2009 dagar	2008 dagar
Total ärendetid för undersöknings-tillstånd	104	147	154
Handläggningstid för undersöknings-tillstånd	41	51	86
Total ärendetid för förlängning av giltighetstid	67	39	65
Handläggningstid för förlängd giltighetstid	35	28	36
Total ärendetid för bearbetningskoncession avseende nya eller utvidgade gruvor (dagar)	401	231	351
Handläggningstid för bearbetningskoncession avseende nya eller utvidgade gruvor	44	17	95

* Kostnad per prestationstyp har inte beräknats under 2010. System för kostnadsuppföljning införs 2011.

TILLSYN

Samtliga gruvor med produktion under första halvåret 2010 har inspekterats. Vid inspektionerna tillämpas en enhetlig arbetsmodell. Denna omfattar generell information om företaget samt information om:

- gruvverksamheten – produktion, brytningsmetoder samt planer och möjligheter för den fortsatta brytningen,
- geologi och gruvmätning – malmreserver, koncessionsgränser och riskanalyser avseende ras samt
- fältbesök med särskild tyngdpunkt på vad som kommit fram i punkterna ovan.

Från varje gruva i drift tas vartannat år in så kallat säkringsmaterial, dvs. helt aktualiserade gruvkartor i digital form.

Under året har några klagomål från enskilda gällande eventuella överträdelse av minerallagen tagits upp till prövning. Tre av dessa har berört ersättningsfrågor. I ett fall har bergmästaren framfört erinringar till tillståndsinnehavaren och i det fallet även anmält eventuellt brott mot minerallagen till åklagarmyndigheten.

INFORMATION

På www.bergsstaten.se redovisas bland annat alla gällande undersökningstillstånd samt dagligen uppdaterade uppgifter från diariet. Som komplettering till annonsering i tidningarna publiceras också kungörelser som har samband med tillståndsgivningen.

ÅTGÄRDER AVSEENDE KIRUNA, GÄLLIVARE OCH PAJALA
LKABs planer på fortsatt gruvbrytning i Kiruna och Gällivare väntas inom de närmaste årtiondena innebära en omfattande omvandling av stadsbebyggelsen i dessa kommuner. Ett betydande planeringsarbete görs nu på olika nivåer gällande bland annat kommunernas översikts- och detaljplaner. Samrådsgrupper arbetar på både central och lokal nivå. Bergmästaren deltar i dessa. Bergmästaren avser att bevaka händelseutvecklingen i Pajala på ett likvärdigt sätt men där är man ännu så länge fortfarande i planeringsstadiet avseende gruvverksamheten.

STIFTELSEN HÖGANÄS–BILLES HOLMS

AKTIEBOLAGS DONATIONSMEDEL

SGU är förvaltare av stiftelsen Höganäs–Billesholm vars ändamål är att lämna bidrag till bergmästaren och övrig personal vid Bergsstaten för utveckling i arbetet m.m. Det bokförda värdet av stiftelsens tillgångar vid utgången av år 2010 uppgick till 300 000 kronor. Under år 2010 har SGU erhållit 26 000 kronor i utdelning från stiftelsen.

INKOMSTER

Avgifter i samband med tillståndsgivningen har uppburits med sammanlagt 14 720 056 kronor. Medlen tillförs statskassan direkt. Inkomster inom detta verksamhetsområde uppgår till 207 311 kronor. Av detta belopp är 178 525 kronor ersättningar för information ur mineralrättsregistret.

Tabell 4. Undersökningstillstånd vid årets utgång.

	2010	2009	2008
Areal för gällande undersökningstillstånd (km ²)	20 289	20 086	22 661
Antal gällande undersökningstillstånd	1 197	1 239	1 322
Antal företag med undersökningstillstånd	105	104	109
Antal privatpersoner med undersökningstillstånd	80	82	25

Tabell 5. Tillståndsgivning, antal ansökningar och beslut.

	2010		2009		2008	
	Ansökningar	Beslut om bifall	Ansökningar	Beslut om bifall	Ansökningar	Beslut om bifall
Undersökningstillstånd	214	174	241	208	243	282
Förlängd giltighetstid	304	214	279	258	270	258
Undantag från förbudsår	39	30	60	43	34	31
Bearbetningskoncession	8	4	4	4	8	5